

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . . . 1 < 05 >
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . . . 2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétvégi és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, november 20.

A kormány és a gazdahitel.

(K. Ö.) A földbirtok mobilizációjának eredetét a K. e. VI. századra lehet visszavezetni. A régi Athene történetében olvassuk, hogy a fényűző életmód a birtokosokat a földbirtok elzálogosítására kényszerítette. A zálogtulajdont olyképen jelezték, hogy az elzálogosított földdarabot magas kőoszloppal jelölték meg, mely feltüntette a jelzalogolás körülményeit. Az elzálogolás akkora mérvet vett, hogy — mint egy ókori historikus megjegyzi — Athene környéke egy nagy sirkerthez hasonlított.

Ha Magyarország elzálogosított földjét kőoszlopokkal jelölnék meg, ez az ország is csak egy nagy sirkerthez lenne hasonló, melyben az ország gazdasági ereje és függetlensége és a legbecsesebb termelő osztály, a gazdaosztály van eltemetve. A zálogköveket nálunk helyettesítik a záloglevelek, a nagytőkének kedvenc befektetési papirjai, ezek ijesztő forgalmáról pedig tanuságot tesz a hitelstatisztika, mely a liberális közgazdasági matadorok minden ékesszólása dacára is arról győz meg bennünket, hogy Magyarország, ha gátat nem vetünk a föld mobilizációjának, a nagytőke által kiszippolyozott országok sorsára jut.

A nagytőke szervezett, a törvényhozást is irányító hatalmáról lemondani nem fog. Hatalmát növeli a tőzsde és a bankrendszer, a közlekedési eszközök fejlettsége, a sajtó és tudomány. A nagy-

tőke tehát ezen eszközök becsületes kihasználása mellett is oly erővel vetette magát a földbirtokra, mely szabad áruvá nyilvánítva, sehogy sem volt képes a nagytőke átalakító befolyásának ellen állani s eredeti rendeltetését megőrizni.

A nagytőke azonban nem elégedett meg az érdekében teremtett eszközök becsületes alkalmazásával. A tőzsdéből játéklarangot csinál a termelő osztályok kiszippolyozására, a bankrendszert közvetítő közegévé alakította, mely ugyancsak a gazdaosztályok rovására osztozik a nagytőkével a kamattjövödelmen, a közlekedési eszközöket megépítetteti, hogy a heverő tőkéket elhelyezze s miután megvannak építve ugyancsak a termelő osztályok rovására használja ki azokat. A sajtót és a tudományt megrontotta, szolgálkúvé tette, hogy a kapitalizmusnak hirdessék dicsőségét.

Ezen praktikákkal szemben mit tud tenni a gazdaosztály?

A föld szabad árunak lett nyilvánítva és a pénzgazdálkodás a földbirtokot is bevonta a spekuláció körébe. A föld-uzsora megkezdte működését. Ennek első következménye lett a földbirtoknak adósággal való megterhelése. A modern gazdálkodás követelte befektetések óriási összegeket nyeltek el. Pénz volt bőviben. A spekuláció gondoskodott arról, hogy a földbirtok minél alkalmasabb hitelalapot képezzen. Azért mesterséges uton felhajtotta annak értékét. És annak a lehetősége is megvolt, hogy a földbirtok elzálogosíttassék. Jött a mezőgazdasági válság és ami eddig leplezhető volt a

nagy kamatterhek rendes törlesztése után, az egyszerre szomorú valósággá lett. A magyar földbirtok oly arányú mobilizációt vett, mely lehetlenné teszi a földbirtok szociális működését és a magyar gazdaosztály annyira el van adósodva, hogy sem nemzet fentartó hivatását, sem gazdasági feladatát betölteni nem tudja.

Bármekkora baj is legyen azonban a gazdahitel rendezetlensége, a gazdaadóság imminens volta, annak a nézetünknek adunk kifejezést, hogy a gazdaosztályok minden bajt letudnának küzdeni, ha a földbirtok jogviszonyait nem a szabadkereskedelmi elvek szabályoznák, hanem ha lenne oly agrártörvényhozásunk, mely számolva a földbirtok és gazdaosztályok szociális feladataival, ezek ismeretére konstruálná az agrárpolitikát.

Nem vagyunk azonban követelők. Azért nem is követeljük, hogy ez a kormányrendszer szakítson a merkantil iránynyal és iniciáljon oly gazdasági rendszert, mely agrárius is, keresztény meg szociális is, hanem beérjük a kormány régi ígéretével, a gazdahitel rendezésével. Rendezni kell pedig oly alakban, hogy a földbirtok megvédessék a nagytőke rendszeres kifosztása ellen, nem úgy mint az aranyborju törvényében, mely a gazdán csak akkor segít, ha adófizetőjévé lesz a nagytőkét forgató bankoknak. Az aranyborju törvénye fejében kilátásba helyezték a szövetségi törvényt, de ennek máig sem hire, sem hamva.

Európa összes országait foglalkoztatja a földtehermentesítés és gazdahitel szer-

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Kikergette.

Irta: Tövis.

Bozsár Emma nem szerette az urát. Már akkor sem szerette, mikor vőlegénye lett. Vagyis nem szerelemből, hanem kényszerűségből ment hozzá. Apjának minden vagyonát elnyelte és felemésztette a politika; az egyensúlyt Kovács Géza hozta helyre, ki mikor oltárhoz vezette a bálkirályt, egyuttal lefizette apósa régi adósságait.

Pompás palotában lakott Bozsár Emma — egyedül férjével. Azaz, hogy cselédekkel, a férjével, meg — bánatával, — olyan végzetlenül egyedül érezte magát! A rideg pompájú termek, a pompás fogatok, a férj alázatos kedveskedései nem nyújtottak neki semmi, de semmi kárpótlást. A fényűzés tekintetében páratlan szalon, mely egy-két száz vendéget is könnyen befogadott, Emma férjhezmenetelének hatodik hónapjában sem látott egyetlen vendéget. Az esküvő óta még csak egy lángot sem gyújtottak meg.

Hanem egyszerre, mintha csak kieserléték volna Emmát. Nem sopánkodott, nem tépelődött, nem kesergett többé, régi kedélye visszalért, jókedve lett, tudott már mosolyogni, nem volt álarck, mely alatt elfojtott könnyek, keserű panaszok rejtőztek volna.

Mi okozta a változást? A búbanatos szép

asszony reggel még igen bágyadtan kelt fel selyem párnáiról belebujt csipkés pongyolájába, könnyed papucsába és mintha az egész éjelt keresztül tánczolta volna, alig vonszolta magát az ablak melletti puffra. Üres, érdektelen tekintet vetett az utcára, nézett a nélkül, hogy látott volna valamit. Egyszerre dobpergés riasztotta fel különös bénaságából, minden csepp vére a fejébe tódult, mohó érdeklődéssel nézte az elvonuló katonákat. Megérkezett az ezred — Boszniából!

A poros, elfáradt, bágyadt fiuk utolsó erejüket összeszedve vígan, katonás léptekkel haladtak keresztül a széles utcán kísérve az újjongó nép tömeget, melyben apa, anya, testvér leste a pillanatot, mikor keblére ölelheti a drága visszátérőt.

Jakabffy Ottót nem vára senki. A kapitánynak nem volt senkije. Bozsár Emma már 50 lépésnyire észreveszi a tiszt sápadt arcát és kezét szívéhez szoritja. A tiszt szemei pedig végig futnak a palota első emeleti ablakán és megállnak ott, honnan egy szép érdekes fő kandikál le a kövezetre.

Szemek találkozhatnak, a kapitány kardjával tisztelg, Emma fejével int, és — és ezután elhajol az ablaktól. Könyveit törli.

Fél óra múlva ott volt a kapitány és Bozsár Emma tudta, hogy el fog jönni. É fél óra épp elég volt arra, hogy megfésültesse magát és felöltözködjék. Mikor a kapitányt jelentették, csak egy rózsa hiányzott még csak a hájból. Egy szép thea rózsa. Pedig hat hónap óta nem tűzött magára virágot.

A kis szalonba fogadta Emma a kapitányt.

Igen egyszerű volt a visszlátás. A tiszt néhány üdvözlő szót mondott gépiesen, öntudatlanul kezet csókolt és nem vette észre, hogy Emma keze forró és reszkető az övében. Szemben találtak egymást s nem volt a régi viszonyról egyiknek sem egy szava a másikhoz. A kapitány nem kiáltott fel s nem kérdezte Emmától: Az Istenért, mit cselekedett! Hogy adhatta a szívét annak a pénzes zsáknak. Hogy mehetett nőül ehhez az emberhez, mikor engem szeret.

S ha a kapitány így szólt volna, Bozsár Emma nem ezt felelte volna-e: Igen szerettem önt, visszlát szerettem, noha soha be nem vallottuk ezt egymásnak. Hallgatásunk volt valamásunk, némaságunk volt megegyezésünk. De hát soha sem lehettem volna az övé. Szegények vagyunk mint a templom egere, én is, ön is. Hajoltam hát atyám kívánságára és elmentem ehhez az emberhez a kit nem szerettem és a kit most férjemül tiszteltek. Rosszul tettem? De hát mit tehettem volna!

De most sem szóltak szerelmükről egy szót sem. Emma, mint ezeltől mindig, most is leült a zongorához, eljátszotta az ő és a kapitány kedvenc dalait, egyiket másikat a tiszt énekkel kísérte.

A hazatérő férj félhomályba találta őket, de azért a szemei rögtön észrevették a kardbojtos vendéget. S nagyon kellemetlenül hatott reá a látogató.

Pedig azután minden nap eljött. Délután négykor bejelentette magát. Kezet csókolt az

vezésének nagyfontosságú kérdése, mely kellő szoros összefüggésben van egymással. Franciaországról csak az imént olvastuk, hogy 100 millióval kezdi meg a földtehermentesítést, hogy ezzel és a szövetkezeti ügy fejlesztésével lábra állítsa a mezőgazdaságot. Németországban egészen komolyan kezd tért hódítani az az eszme, hogy az általános földtehermentesítést ép úgy indokolják a mai viszonyok, mint a hűbériség eltörlésekor. Asztriában már annyira érett az eszme, hogy a földtehermentesítés miként való keresztülviteléről tanácskoznak. Oroszországban pedig annyit tesznek a parasztság hitelviszonyainak rendezése tekintetében, mi Európa összes nemzeteinek példaképpül szolgálhatna.

És mi? Mi még annyira sem jutottunk, hogy jó szövetkezeti törvényt kapathatnánk.

Miért bukott a Zichy-liszta?

E czímen a Magyar Állam f. hó 20-iki számában Asbóth János orsz. képviselő egy igen tartalmas és okos vezércikkben magyarázza meg, hogy bár gróf Zichy Nándornak, a magyar katolikusok kimagasló érdemű ösvilági patriarchájának hívei a szervező kongresszuson kétségtelen többségben vannak: mégis miért nem ment keresztül az ugynevezett Zichy-liszta a 27-es bizottság megválasztásánál.

Nagyon igaza van, midőn azt mondja, hogy ennek az volt az oka, hogy az ugynevezett Zichy-liszta meglepetésszerűen volt szétosztva és nem helyes körültekintéssel volt összeállítva. Magunk is osztjuk Asbóthnak azt a nézetét, hogy ha Zichy Nándor gróf egymaga készíti az ugynevezett Zichy-lisztát, az másképpen néz ki és föltétlenül győz. Annak megvilágítására, hogy a 27-es bizottság papi tagjainak jelölése mily hiányával történt a körültekintésnek mi is rámutatunk egy szembeszökő tapintatlanságra, a mit az ugynevezett Zichy-liszta összeállításánál működött papi tagoknak tulajdonítottunk s a mi meglehetősen megütközést szült

azon melegében, a jelöltek egyházmegyéjét utánnézés nélkül is ismerő papi körökben.

Ugyanis a 27-es bizottságba a véleményünk szerint módosítást kívánó, de ez idő szerint még érvényes választási szabályzat szellemében 9 pap választandó. Ezen 9 helyből 3—4 hely a püspöki kar tagjai számára tartandó fel; méltányos továbbá, hogy a káptalanok és a szerzetes rendek képviselőiből is bejusson egy-egy képviselő és így a 24 egyházmegye választott papi képviselői számára marad 3—4 hely. Az esztergomi főegyházmegyéből van 3 választott papi képviselő. És mi történt? Azonfelül, hogy a káptalanok képviselői közül is az esztergomi kanonok jelöltetett, — a mit tekintettel *Rajner* Lajos esztergomi prépost-kanonok egyéni kiválóságára s arra, hogy az esztergomi főkáptalan az ország első káptalana, helyesnek és méltányosnak tartunk, — jelöltetett az esztergomi főegyházmegyének mind *a három többi választott papi képviselője* is. Elismeréssel vagyunk mi ezen három papi képviselőnek egyéni kiválóságai iránt, mert ismerjük és becsüljük őket.

Amde hol maradt a méltányosság az ország többi 23 egyházmegyéjével szemben, még ha le is számítjuk a 4 gör. szert. kath. román egyházmegyét, a melyek nem küldöttek képviselőket?

Mikor úgy sem juthat minden egyházmegye képviselőtételnek egy hely sem; helyes és méltányos akkor egy egyházmegyének mind a négy képviselőjét jelölni?

És ezen észrevételeink kapcsán önkényt szembe ötlök a most érvényes választási szabályok módosításának szüksége, a mely nem volt tekintettel arra, hogy kánonjogilag minden egyházmegye egy befejezett egyenjogú egység és így az autonómiában minden egyházmegyének egyenlő képviselője a helyes.

x-y.

Hazafiság az iskolában.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter az ország összes királyi tanfelügyelőinek és valamennyi egyházmegyei főhatóságának megküldte le-, illetőleg átíratát, melyben felszólítja, illető-

leg felkéri ezen illetékes hatóságokat, hogy jogkörükben teljes erejükkel hassanak oda, hogy az elemi, polgári, iparos és kereskedő tanoncziskolákban tartani szokott ünnepélyek hazafias irányban rendeztessenek. Nézete szerint legcélszerűbb volna, vagy június hó 8. vagy október 4. vagy május hó 3 án tartani ezen ünnepélyeket, melyeknek célja volna a hazaszeretnek, a nemzeti összeforradás tüzeinek oltathatlan lángját fölélesztetni, mely körül fogja az egész nemzetet.

Bizonyára pontosan és szívesen fogja teljesíteni mindkét hatóság a miniszter kívánságát, hiszen a hazaszeretben nem lehet túlzás, tehát mindaz helyes, a mi ezt a szent tüzet éleszteti.

Hanem hát! Vajjon, ha a gyermekek hazafias dalokat zengenek, a tanítók ütök hozzá a taktust s a papok felolvasást, vagy buzdító beszédet tartanak hozzá; vajjon ez már megmenti a hazát? Mi szívesen vesszük a miniszter pontosságát a hazafias terén, hiszen magunktól is tartottunk ilyen ünnepélyeket, hanem hát — már csak mondjuk ki — nem jó volna már egyszer, ha a miniszterium is tartana egyszer ilyen hazafias ünnepélyt? Mert hát az iskolás fiuknak példaadás kell, s ha sem a budavári Honvéd- emléknél, sem az aradi Szabadságszobor leleplezésénél, a Széchényi-szobornál sem semmiféle hazafias tüntetésnél nem látják ott a miniszter bácsikat, majd az talál eszükbe jutni, hogy a hazafiság csak egy újabb tantárgy — iskolások számára.

A miniszterium ünnepére talán jó nap volna márczius 15. Nem?

Követválasztás Gyulán. Vasárnap érkeznek Gyulára a *Bartha* Miklós érdekében beszédeket tartani *Pázmándy* Dénes, *Polónyi* Géza, *Meszlényi* Lajos. A kormánypárt még mindég nem kapott jelöltet, ámbár keresnek mindenfelé. A kormánypárt egyik részéről szükség esetében *Popovics* Jusztin városi főjegyzőt akarják *Bartha* ellen felléptetni, mert nem akarják, hogy egyhangulag legyen megválasztva Bánffynak a nagy ellenlábas.

Mint újabb értesít bennünket gyulai tudósítónk, szombaton tartott a kormánypárt értekezletet, amelyen *Ladics* György gyulai ügyvédet és Körözs-szabályozási elnököt jelölték. A lelkesedés nem valami nagy, ámbár igen tisztelt egyén az illető. *Bartha* kilátásai igen jók.

A családi kör.

Megint egy helyi érdekű specialitásról van szó. Ország-szerete mozgolódik a hivatalnok sereg; gyűlésezik, memorandumot szerkeszt, bejárja az összes fórumokat küldöttségileg, messzemenő reformokat szellőztet — s mindezt azért, hogy siralmas anyagi helyzetén lendítsen.

Am itthon másképp áll a bál.

Ismerve azt a mondást, hogy az ember társaságra született lény s ismerve azon ősi elvet, hogy et postea facerunt magnum áldomás, — a mi bürokratáink egyik fajtája másképpen rendez be dolgait, mint ország-szerete siránkozó kollegái.

— Zsur-jai vannak.

Igen, különbséget tesz a szürke, rózsaszínű, piros és vörös napok között.

A szürke: ez s normális, munkanap.

A rózsaszínű, piros és vörös } ezek kritikus napok.

Ha teszem fel *Bebécs* Tóbiás napdíjas Tóbiás napot tart: ez rózsaszínű nap. Egy pohár sör, sós kiffli és rövid félóra eltűnés a hivatalból.

Ellenben ha *Kondor* *Bendeguz* fogalmazó ur

úrnőnek, pár köszöntő szót váltottak és Emma mindjárt leült a zongorához.

Igy ment ez hónapokon keresztül. A kapitány ha elment, izgatottsággal leste a holnapot, az éjjelt álmatlanul töltötte, a délelőtti lázas izgatottságban és boldogan ugrott fel ágyáról hova leheverészet, mikor a templomóra a félnégyet jelezte. Emma is izgatottan várta a négy órát. Eljön-e kérdezte önmagától? S ha nem jön el? Nagyon dobbant azután a szíve mikor behozták a kapitány névjegyet.

A férj sokat lebzselődött egy idő óta a felesége körül. Látszott, hogy nem tetszett neki Emma bizalmas barátja. Egyszer azután szóba is hozta neje előtt, hogy nem találja e különösnek, hogy *Jakabffy*t minden nap elfogadja. Ó annak találja és a világ is annak fogja találni.

Bozsár Emma olyan tekintetet vetett az urára, hogy annak torkán akadt a szó.

Egyszer a kapitány nagyon izgatottan rohant Korátsyékhoz, bejelentés nélkül futott be Emmához, Emma ijedten sikoltott fel, mikor a kapitány dúlt arcát meglátta:

— Az Istenért, mi történt?

A kapitány egy székbe hanyatlott.

— Áthelyeztek Zágrádba!

A szomszéd szobában, egy kis könnyvet forgatva kezében gonoszul mosolygott, az arany metszetű lapok közé, az ördögös mester, az áthelyezést ki eszközölő pénzes zsák.

— S mikor megy?

— Öt nap mulva jelentkezniem kell az ezred parancsnoknál.

Emma nagyon szomorú lett, lehajtotta fejét és nem jutott eszébe a zongora. Eltűnődött. A kapitány — azonban ki volt cserélve. Odahajolt a néma nőhöz és homlokon csókolta.

A férj a szomszéd szobában úgy tett mintha semmit sem vett volna észre. Öt nap mulva úgys megszabadultam tőled! Ezzel biztatta magát. Emma azonban bibor piros arccal szököt fel helyéről, ajkait sértő szó akarta elhagyni. De a kapitány kezével befogta a fiatal asszony ajkait és lázasan összefüggéstelenül beszélt ott neki régi végtelen szerelméről.

— Igen, szeretem. Szeretem. S ön mit akar? Hagyja azt az embert. Mit törődik vele. Szeressük egymást, vizsgálalódjék a vagyonában... Hallgasson meg Emma... Megölöm azt az embert... Megölöm... Nem akar szeretni?...

Emma megsemmisülten hallgatá el e szavakat, melyek forron szerető szívéhez szóltak. De szívet körülpancélózó a női tisztesség. Megvárta a míg a kapitány elhallgatott és azután így szólt élesen lesujtván:

— Ön örült vagy részeg? Nem tudom mi hatalmazta fel ilyen kijelentésekre. Nagyon merész ön kapitány uram és nem számol le, hogy ha egy nőt megsért, elégtétellel is tartozik. De én magam veszem meg magamon az elégtételt, kapitány úr. Távozzék innen, ha azt nem akarja, hogy férjemmel kergetessem ki.

Jakabffy Ottó kitántorgott. A szomszéd szobában még kárörvendőbb arccal vigyorgott, a kis könyve lapjaira *Kovácsy* Géza, a férj, a pénzes zsák.

jut el névnapjáig; ez már piros nap. Villásreggeli, könnyű borok — és egy délelőtt, mint elbliczelt időszak.

Végül, ha Zabáry Jónás irodafőnök ur ereszkedik le annyira, hogy tudomást vegyen a Jónás nap évfordulójáról, ez már vörös nap.

Ilyenkor válogatott műsor szerint pazar lakoma zajlik le. Borok és sörök tarkítják a hangulatot, ellenben a zene sem késik.

S hivatal? hm, ott büszkén fityeg a veto, egy kis czédula evvel a meglepő tartalommal: A hivatal zárva!

S míg a »fél« szomorúan pislog erre a mindent leintő fehér lapra, — addig a társaság zajos ovációk között élteti az ünnepeket nevenapost — és a hangulat folyvást emelkedőben van, egy 24 óra hosszat.

És megalakul a dalárda, ott az asztal körül, s felhangzik hogy:

Kis kávéház, nagy Bodega!
Éljen a jó, hű kollega!
Míg a többi kipir-kapar, ir,
Addig a mi lelkünk örömebe' sir!

S az ünnepeket megmozdul székében, emeli poharát, — mondja, — a jelenlevőkre. Éltet mindenkit, de főleg a Jónásokat, czethallal, habbal és föllel.

És felemelkedik a másik, a bevett alkalmi szónok és éltet mindenkit, de főleg az önzetlen, derék kollegákat, — meg a kabai hölgyeket.

Már most, kezdem én, melyik csoportnak van inkább igaza: Az ünneplőnek, a vagy a hivatal előtt ácsorgó és várakozó »felek«-nek?

— Valószínűleg amazoknak.

Mert hát mégis csak okosabb ám örvendezni az örvendőekkel, mint pörlekedni a sopánkodókkal.

És az emberi életben, amely ugyis csak a tévelygések láncolata, nem helyesebb dolog ott keresni az igazságot, ahol található: a boros üvegek között, — mint ott kutatni, ahol úgy sincs: az akták és anteakták halmaiban?

Szegény néhai való jó Arany János!

Ő sem gondolt ám erre a társas körre, mikor poémájában a családi körben megénekelte a társas együtt-lét örömeit.

Mert ez, ez az igazi Soladosos kör, o mejet bizomosan megírta volna, ho látja, oz o Oronyos Jónás.

Buksy.

Óriási tűz Londonban.

Tegnapelőtt délben kigyulladt a londoni City-ben, e rendkívül sűrűn beépült kereskedő városrészben az Oppenheim-féle papírgyár. A tűz, mely az épületet egy óra leforgása alatt elhamvasztotta, tovább terjedt s elpusztítva eddig már az egész városrészt — folyton ég.

A borzalmas tüzről táviratainkban adunk újabb értesüléseket. Itt csak az eddig borzalmas pusztulásról szólunk.

Déli 1 órakor ütött ki a tűz.

A hetek óta tartott száraz időjárás ugyszólva preparálta valamennyi épületét a Citynek, a pusztulásra. Nemcsak az volt a rettenetes hátrány, hogy e városrészben szörnyű zsúfoltság uralkodik s hogy a szűk utcákon rendes körülmények között is alig lehet mozogni, — hanem az főleg, hogy az egymás mellé szorult épületek majd mindegyike bolt, gyár, raktár, melyekben rengeteg mennyiségű áru van felhalmozva, csupa gyulékony portéka. Így történt azután, hogy a tűz az egyik épületről a másikra csapott át, olthatatlan borzalmas lángözönnel. Egész utcaszorok gyulak ki és hamvadtak el egyidejűleg.

Hasztalan vonult ki London összes tűz-

oltósága, minden fecskendőikkel és szereikkel. A tűz mindjobban terjedt.

Irtóztató a pusztulás képe. Az elhamvadt utcák; a szénéget s milliókat érő áruhalmozok, a füstölgő romok s a még mindég lángoló városrész.

Mikor e sorokat írjuk, a tűz még egyre tart s kiszámíthatatlan az, hogy hol tudják majd és mikor elfojtani.

Eddig már több mint 300 kereskedés és raktár égett porrá.

Lehetetlen azt a rengeteg kárt még csak hozzávetőleg is megbecsülni.

Hisz maga azon körülmény, hogy az összes strucz-toll raktárak elpusztultak, nagy áremelkedést idézett elő a londoni börzén. Hát még az ipar és fűszerárak rengeteg sokaságának pusztulása.

Ily szörnyű tüzre az 1866-iki londoni nagy városégés óta nem volt eset.

A Cityben minden rend fölbomlott és óriási a zür-zavar.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

November 21. A katolikus kör matinéja d. e. 11 órakor.

November 21. Városatya-választás V.-Olaszi városrészben.

November 21. D. e. 11—12-ig felolvasás iparosok részére dr. Türr Lajos.

November 21. Az iparos ifjuságú helyiségnek táncszal egybekötött megnyitása.

November 28. D. e. 11—12-ig felolvasás iparosok részére dr. Tóth Mihály.

November 28. A Szigligeti-társaság felolvasó ülése, d. e. 11 órakor a jogakadémián.

November 29—30. Jegyző szigorlat a vármegyeházánál.

December 15. F. Pewny Irén és Takács Mihály a m. kir. Opera tagjainak hangversenye.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauh park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* **A mai matiné.** Ma délelőtt 11 órakor veszi kezdetét a katolikus kör matinéja. Tekintve a nagymérvű érdeklődést, mely a matiné iránt eddig is nyilvánult, ez uton figyelmezteti a rendezőség a meghívottakat, hogy a matiné pont 11 órakor okvetlen megkezdődik, miért is felkéri a rendezőség a közönséget, hogy idejekorán jelenjék meg, mert az ülőhelyek előreláthatólag korán el lesznek foglalva. A matné — minden jel arra mutat — pompásan fog sikerülni.

* **Uj regényünk.** Most folyó regényünket ma befejeztük és megkezdjük új regényünket, mely mind formára, mind tartalomra pompás. Szicília mellett, egy kis szigeten játszódik le a történet, hol egy pár ezernyi lakosu faluban hatalmas börtön áll, melynek őrzetére időnkint felváltott katonákat küldenek. Egyik parancsnok és egy örült leány között, sokszor megrázó, sokszor elérzékenyítő módon folyik a meseszöveg oly remek utolsó jelenettel, hogy hatása alól sokáig nem vonhatja ki magát az olvasó. Uj regényünk czíme »KARMÉLA.« Fordította Gusztáv.

* **Vasárnapi népszerű felolvasások.** A város több előkelő vezérférfiaknak közreműködésével a téli hónapokban (kiserletekkel és bemutatásokkal egybekötött) népszerű előadások rendeztetnek az irodalom, történet, alkotmánytan s fizika köréből, társadalmi és politikai kérdésekről. Ezen előadások feladata tudományos színvonalán álló népszerű előadások által az általános műveltséget előmozdítani. Az előadások díjmentesek s a községi polgári finiszkola helyiségeiben tartatnak. A fontos kulturális ügy érdeméhez képest ezen előadásokra az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja a

rendező bizottság. A mai november 21-iki előadás délelőtt 11—12 óra közt lesz; tárgya: A királyi kézirat s a 10 szobor. Előadó: dr. Türr Lajos főreáliskolai tanár.

* **V. H. O. Sz.** A vidéki hirlapírók országos szövetségének nagyváradi kerületi bizottsága tegnap délelőtt gyűlést tartott, a melyen a Lovassy Andor távozásával megüresedett elnöki széket töltötték be, amennyiben Fehér Dezsőt választották meg elnökül. Az ezáltal megüresedett alelnöki állásra pedig Halász Lajos, az eddigi titkár lett megválasztva, míg titkárrá Kerényi Miklós lett. Ez alkalommal új pénztárnokot is választott a kerületi bizottság a nagyváradi takarékpénztár derék főkönyvelőjének: Juszt Károlynak a személyében. Elhatározták ezenkívül a gyűlésező nagyváradi hirlapírók, hogy a tavalyi hangverseny sikerén felbuzdulva, az idei télen is nagyszabásu mulatságot rendeznek a »V. H. O. Sz.« alaptökejének gyarapítására. A hirlapírók mulatságának rendező bizottsága nagy buzgalommal végzi a részletek megállapításának munkáját és mindent elkövet annak érdekében, hogy a hirlapírók estélye minden tekintetben méltó legyen a tavalyi hangverseny fényes sikeréhez.

* **A mai városatya választás.** Ma vasárnap ejtik meg Nagyvárad-Olaszi polgárai a Knapp Ferencz halála által megüresedett törvényhatósági bizottsági tagságct. A választás nagyon egyhangunak ígérkezik. A szabadelvűpárt Pallay Lajost jelölte s külön felhívást intézett a párt mindazokhoz, akiket a szabadelvűpárt hívének gondol. A felhívásban kéri a szavazókat, hogy el ne mulasszák szavazataikat beadni a párt jelöltjére. A választás reggel 8 órától délután 4 óráig fog tartani a régi városházánál; választási elnök Hoványi Géza. Sokan tartózkodni fognak a szavazástól s így azt hisszük, hogy az ezer szavazóból alig pár száz fogja jogát érvényesíteni.

* **Halálozás.** Egy aggastyán haláláról értesülünk a szomszédos Bihar-Püspöki községből. Hézer Károly nyugalmazott jegyző tegnap éjjel 2 órakor elhunyt, végelgyengülésben. A 77 évet élt aggastyán hosszú ideig vezette Püspöki község ügyeit, temetése holnap, hétfőn délután lesz Püspökiben. A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Özv. Hézer Károlyné szül. Daróczi Mária, özv. Szabó Adolfné szül. Ember Erzsébet és számos rokonok nevében fájdalomdult szívvel tudatják a legjobb férj és rokon Hézer Károly Bihar-Püspöki község nyugalmazott jegyzőjének, végelgyengülés következtében folyó évi november hó 20-ik napján éjjeli 2 órakor élete 77-ik s boldog házasságának 51-ik évében bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai Bihar-Püspökiben f. hó 22-én d. u. 2 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a Bihar-Püspöki ev. ref. közös sirkertbe az örök nyugalomnak átadatni. Mely végítzességtételre elhunytak rokonai, kartársai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Áldás és béke lengjen porai felett!

* **Költözik a katonai ügyosztály.** Nagyvárad város hivatalai részére már évtizedek óta nagyon szűk a valamikor püspökségi börtönnek használt ódon városháza. Ez az oka azután annak a kellemetlen állapotnak, hogy az egyes hivatalok szét vannak szórva. A rendezőség újvárosban, a mérnöki hivatal a régi magtárépületben stb. van elhelyezve. Most ismét költözés van. A számvevői hivatal a hátsó épületbe költözik, a hol eddig a katonai ügyosztály volt, míg a katonai ügyosztály már elköltözött a régi városházához. Erre nézve a polgármester a következő hirdetményt tette közzé

Tisztelettel hozom a város közönsége tudomására, hogy a városi tanács katonai-körházi és illetőségi ügyosztálya a mai napon

a régi városháza épületébe (Fő-utca Széchényi szállóval szembe) helyeztetett át.
Nagyvárad 1897. nov. 20.

Bulyovszky József.
polgármester.

* **Bezárt óvoda és bölcsőde.** A kanyaró betegség folyton terjed Nagyváradon, szerencsére azonban nagyon enyhe lefolyású a járvány. Ujabbán már nem csak a Réten, hanem Ujvároson is konstatálták. Az irgalmas nővérek a nagy-Teleki-utcai intézetben egy kis leánykánál a kanyaró tüneteit vették észre s még mielőtt hatósági intézkedés történt volna, a betegség terjedésének megállítására czéljából egy hétre azonnal bezárták az óvodát és bölcsődét. A bejáró óvodások gyermekek közül több lett beteg, s ezért tartotta szükségesnek Korda dr. az óvoda bezárását.

* **Szabadkőművesek pere.** A spanyolországi szabadkőműves nagypáholy Färber Lipót budapesti szabadkőművest meg akarta bizni magyarországi képviselővel. A tárgyalások folyamán azonban a spanyol páholy egy átiratot kapott a budapesti nagypáholy tisztviselőitől, melyben az a figyelmeztetés volt, hogy Färber Lipót nem olyan ember, a kire a spanyol szabadkőművesek a képviselőt bízhatják. Tisztességéhez szó fér, viselkedése nem kifogástalan. A spanyol páholy megküldte ez átiratot Färbernek s igazolásra hívta fel. Färber pedig azt felelte, hogy majd igazolja ő magát a büntető járásbíró előtt, mert az átirat szerzőit rágalmozás és becsületsértés miatt feljelentette. Gajzágó Manó táblai bíró, a büntető járásbíró vezetje e hó 27-ére tüzte ki Färber panaszának tárgyalását, melyre megidézte a vádlottakat: Neuschloss Marcell nagymestert, dr. Bossányi Iván kancellárt s Gelléri Mór titkárt.

* **Nem mindennapi.** Egyik vidéki levelezőnk jelentése szerint az anyakönyvi hivatalban hirdetésre vettek fel egy fiatal férfit és egy idősebb nőt, a hír azért szenzációs, mert az idősebb nő anyósa volt a sokkal fiatalabb férfinak.

* **Összeégett ember.** Margittai levelezőnk szüszavú táviratban tudatja, hogy Verzár községben egy Lanco Péter nevű egyén oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy rövid idő múlva belehalt. A tüzhöz közel ment s ruhája meggyuladt. Törvényszéki boncolását ma foganatosítják.

* **Kell-e a népnek polgári házasság?** Nagy-Károlyban, a somos-utca egyik házában nagy lakzit csaptak a minap írja az Alkotmány. Fel volt cziczomázva a menyasszony és fel volt bokretázva a vőlegény. Az asztalt is megrakták hurkával, kolbászzsal, ruczatokánnal és héles kalácsal. Már a banda is húzta a talp alá valót, midőn bekiáltotta valaki az ablakon:

— Nem eskette meg azokat a papjuk, csak úgy vannak összeadva!

Erre nagy ribillió támadt. Valamennyi vendég fogta a kalapját s oda szólott feleségéhez, leányaihoz:

— Anyjuk, gyerünk innen, nem valók vagyunk mi ide!

S a lakadalmas ház kiüresedett. — Botrány. Hiszen a hivatalos statisztika napnál világosabban bizonyítja, hogy a népnek kell a — polgári házasság.

* **Vesztett ember.** Tegnapelőtt délután egy dühöngő embert szállítottak a kórházba, a hol öt órai súlyos szenvedés után meghalt. Száva Márton saápi illetőségű ember volt a szerencsétlen, aki az egész nyáron az ősi puszta dolgozott a téglavetőben, míg azután tegnapelőtt a szerencsétlenül a vesztettség tünetei mutatkoztak. Száva a holttestét ma fogja felboncoltatni a vizsgálóbíró, hogy a halál okát egészen bizonyosan meglehessen állapítani, mert társai mit sem tudnak arról, hogy Szávát megharapta volna valami kutya s erős gyanujuk van, hogy Száva delirium tremensben halt meg.

* **Szabadon bocsájtott vasuti tisztviselő.** Megirtuk a multkor annak az állomásfőnöknek az esetét a ki a multkor hamisított vasuti jeggyel akart utazni, a min azonban rajta vesztett. B. Gy.-ét akkor átkisérték az ügyészséghez, a honnan tegnap bocsájtották ideiglenesen szabadon.

* **Érdekes kiállítás.** A hölgyközönségnek érdekes látványt nyújt a Bémer-téren a Szandicz Adolf divatruházának pompás kiállítása. Bársony, selyem, szövet, pompásnál pompásabb női divatcikkék egész halmaza kínálkozik az őszi és téli idényre. Izlés, csin, kiválóan szép kivitel nyoma minden darabon. Ajánljuk különösen hölgyközönségünk figyelmébe.

x **Azon t. hölgyek,** kik meglepő olcsó, de mégis szép és jó selyem, mosó- és gyapjuszöveteket, — melyek karácsonyi ajándéknak is igen alkalmasok — óhajtanak vásárolni: kérjük **Weiner Mátyás** divatruházának (Budapest, Andrásy-ut 3.) különösen ezen czélra összeállított *mintagyűjteményét, melyet ingyen és bérmentve küld meg.*

Késmárky és Illés, Budapest a legbiresebb czégek egyike, Kossuth Lajos utcai 2. üzlethelyiségét összpontosította a külön e czélra épült 12-ik szám alatti látványosság számba menő áruházába. Félreértések kikerülése végett megemlítjük, hogy a régi híres »Kerepesi Bazar« nagy raktárhelyiségei továbbra is fennmaradnak, sőt meg is nagyobbítottak.

Egy gondolat.

Mottó: Gondolj merészet és vadat.
S vedd nőül az anyósodat

Ezt a mottót nem Reb Menáchem Cziczszbájszer főttisztelendő ur adja tanácsul, hanem egy ifju agyban villant fel, kinél a gondolat legazonnal követte a tett s ennek daczára még most is szabadon jár. Az eljegyzés híre kinos szenzációt keltett mindenfelé s egyik vidéki levelezőnk minket is kinosan akarván érinteni, beküldte róla rövid hírt. Hogy melyik városból, azt ama levelezőnk becses testi épségére való tekintetből (5 frt előleg van nálla) nem áruljuk el.

A hír vételére azonnal küldtünk egy Röntgen gépet levelezőnknek azon utasítással, hogy észrevétlenül fotografálja le vele a szerencsétlen fiatal embert, mert így megtudhatjuk cselekvésének belső rugóit.

A fotografia itt van előttünk. Hej gonosz annak az urinak a zuzája is, a Röntgen sugár leplezte legbelsőbb indokait s mi már értjük egyedül álló tettét, mely forduló pont lesz az anyósok történetében.

Két évvel ezelőtt közmegelegedést keltett a »Fás-Bika-Szigeti-Hiradó« rövid, de meleg jelentése azon kázusról, hogy Kaczenjammer Leopold eljegyezte magának özvegy Jammerslampett Izorné bájos és nagyműveltségű leányát Szymfóniát. Igaz, hogy Szymfónia csak a lap hírében volt bájos, de műveltnek annyira művelt, hogy mamája állítása szerint még zongorázni is tudott. Az eljegyzés megtörtént a lakodalom is. A népszinmű itt befejeződik, de a Kaczenjammer élete nem volt népszinmű s így története tovább nyult egy felvonással.

Milyen jól kezdődött az Izor szerelme:

— Nacsádkhám! szeretné moga engimet? kérdé Izor.

— Nü-ü? válaszolá Szymfónia.

— Mert én elvennám — ha hozzám jönne.

— Miért ne! Hisz nem vagyok én egy bíró leánya, csak egy árva — és gyorsan — igent mondott.

Izor úgy érezte, hogy nincs a teremtésben nyertes, csak ő és beszélt a mamával, a mama az anyakönyvvezetővel, az anyakönyvvezető mindenkijükkel — bár ne beszélt volna.

Izor csak Szymfóniát kívánta, de megkapta a mamát is s habár Izor a mamát tartotta ellenségé-

nek, mégis Szymfóniát hagyta el hűtlenül egy ködös őszi napon, azzal a nyomorult vigécezzel, a ki bárány bőrből utazott, mégis más szegény feleségét el farkas-kodta. A mama pedig hű maradt, bár Izor elvált hűtlen nejétől.

Nem sokára az a hír terjedt el, mit levelezőnk megirt, hogy Izor megkérte az anyósa kezét.

A Röntgen sugár leplezi Izort. Nemrég egy újabb vigécz járt nálla, ki szintén báránybőrben utazik.

Hanem hát! nem hisszük, hogy beüssön az Izor számítása. Második nejével szemben a farkas is bárányá lesz, inkább sem hogy elragadja.

Köby.

EGYESÜLETEK.

Egyleti megnyitó ünnepély.

A nagyvárad i paros ifjuság egyletének tagjai érdekes estélyre készülnek. Egyletök áthelyezése alkalmából, ma este 7 órakor tánczczal egybekötött megnyitó ünnepélyt rendeznek. Az ünnepély műsorát igen érdekesen állította össze a rendezőség. Az ünnepély annyival is érdekesebb lesz, mivel a most szervezett iparos ifjusági zenekar is közre fog működni.

Az ünnepély az ifjusági egylet nagy termében lesz megtartatni.

A műsor a következő:

1. Nyitány; előadja az iparos ifjusági zenekar, Rózsef Lajos vezetése mellett.
2. Elnöki megnyitó; tartja Novák Gusztáv egyleti alelnök.
3. Vadász dal; éneklé az ifjusági dalkör.
4. Pókayné; Gyulai Páltól, szavalja Abella Mihály.
5. Ámorvalzer; előadja az ifjusági zenekar.
6. Egy álom; szavalja Barza Antal.
7. Kuplék; éneklé Kádbó Ernő az ifjusági zenekar kísérete mellett.
8. Táncz viradtig.

Meghívók nem lettek kibocsájtva, tehát ezennel kéri a rendezőség az érdekelteket, hogy pontban 7 órakor megjelenni sziveskedjenek.

Az Országos Orvos-Szövetség. Az orvosok mind saját érdekeik megóvására, mind a közegészségi és a szenvedő emberiségnek tett szolgálataikban rendes és egyöntetű eljárás biztosítására, továbbá az orvosi tisztesség megvédésére már hosszabb idő óta óhajtottak valamely országos egyesületet alkotni. A felmerült tervzetek közül a milleniumi kongresszus az Országos Orvos-Szövetség eszméjét fogadta el jelentékeny szótöbbséggel; ezen szövetség a belügyminiszterium jóváhagyta alapszabályokkal f. hó 7-én megalakult s megválasztotta elnökségét és igazgató-tanácsát, amelyben 10 fővárosi és 20 vidéki orvos foglal helyet. Ezen Országos Orvos-Szövetség tulajdonképen csak az összekötő kapcsa lesz az ezután, lehetőleg mindenütt megalakítandó Fiókszövetségeknek, a melyek az egyes megyék, továbbá nagyobb városokban fogják magukba gyűjteni az önként jelentkező orvosokat. Így tulajdonképen csakis az egyes Fiókszövetségekbe léphetnek be a tagok, a kik azonban e belépésük által már az Országos Orvos Szövetség tagjai is.

Az igazgató-tanács állandó összeköttetést fog fentartatni az egyes Fiókszövetségek közt s a felmerülő indítványok, tervzetek közlésével alkalmas fog adni a függő kérdések lehetőleg általános megvitatására. Ezen czélra szolgál továbbá az évenként előre meghatározandó helyen tartandó általános kongresszus, amelyen az összes Fiókszövetségek tagjainak alkalma nyílik közös tárgyalásra, sőt tervben van ezen feladatra szolgáló folyóirat alapítása is, a mely még nagyobb mértékben létesíti az ügy érdekében kívánatos közös közreműködést.

Az igazgató tanács legelső sorban a segélyező- és nyugalomdj-alapját óhajja megvetni s ezen czélra valóban kívánatos az orvosok minél nagyobb számban való csoportosulása, hiszen itt oly közös és fontos érdekről van

szó, a mely elől bármilyen okból kitérni ép oly hiányára vallana a kollegiális érületnek, mint az egyéni saját jól felfogott érdeknek. E mellett az orvosok erkölcsi és anyagi helyzetének javítása szakképzettségük emelését jelentis ennek a nagyközönség is hasznát fogja látni. A Fjökszövetségek legközelebb fognak megalakulni.

IRODALOM.

A földmivvelésügyi miniszterium irodalmi pályázata. A földmivvelésügyi miniszterium által kitűzött — s a gazdasági irányu ismétlő elemi iskolák részére szükséges Olvasókönyvre hirdetett pályázat lejárt. A tegnapi hivatalos közli a pályázat eredményét. Beérkezett összesen 10 pályamű. A legjobb ezek közül a:

•Egyik kezében eke szarva,
Másik kezében kard,
Igy látni a szegény jó népet,
Igy ont majd vért, majd veritéket,
Amíg csak élte tart.

jeligéjü munka. — S a pályadíjat — némi módosítás és pótlás kikötésével — ennek is ítélte oda a bíráló bizottság. A mű szerzői: Benedek Béla és Földes Géza. A díjat nem nyert többi pályaművek a földmivvelésügyi miniszterium iktató hivatalában 14 napon belül átvehetők. — A »Vezérfonál« című pályázatra beérkezett művek még eddig bírálat alatt állanak.

A Jö Pásztor veterán prédikációs folyóirat XVI—1898. évi folyamának első adventi füzeté következő dus tartalommal jelent meg: Hajnali sz. Tanítások. XXI sz. tanítás minden Róráé alkalommal. Irtá: Velikán Krizsó. — Úrjövét I. vasárnapra. Ilosvai Lajos. — Sz.-András apost. napjára Sipos Ágoston. — Sz.-Borbála szűz és vértanu napjára. — Úrjövét II. vasárnapra. Németh Gellért. — Bold. Assz. Szeplőtelen fogant. T. Velikán Krizsó. Úrjövét III. vasárnapra. Totola Lajos. — Úrjövét IV. vasárnapra. Totola Lajos. Karácsony ünnepére: Hajos Gábor. — Szent István első várt napja Németh Gellért. — Év utolsó estéjére. Sipos Ágoston. XIII. Leó pápa gyémántmiséje alkalmából. Ilosvai Lajos. — Szentségimádásra. Angerbauer József. Igen ajánljuk e tartalmas szentbeszédet tartalmazó folyóiratot. Mutatványszámokat kívánatra ingyen. Előfizetési ár egész évre 4 frt. Megrendelhető: P o z s o n y, f e r e n c z i e k t e r e 1-ső szám.

TANÜGY.

Szakrajztanfolyam asztalosok részére. A vidéki ipari központok megteremtésének egyik előfeltétele jó előmunkások és munkavezetők kiképzése.

Azon tapasztalatot, mit az iparos fűrésztő vándorlásai alatt évek hosszú során át s tetemes károsodás révén szerezhettek meg s azt is csak hézagosan, most rendszeresen sajátíthatja el tanfolyamokon.

A kormány az asztalos ipar fejlesztése érdekében Budapesten létesített szaktanfolyamra Lánzy József és Domokos Andor ipariskolai tanárokat rendelte fel, kik a tanfolyamot kiváló eredménnyel fejezvé be, az iparoktatási bizottság megbízása folytán nemes ambícióval vállalkoztak arra, hogy nyert ösmereteiket a téli hónapokra tervezett faipar szaktanfolyamon a nagyváradai asztalosipar közkinésévé tegyék. E tanfolyam egyes önnálló iparosok megkeresése folytán, kik azon szintén részt kívánának venni, az idei kedvező időjárás következtében csak e hó végén nyílik meg és április végeig fog terjedni.

A tananyag felőleli a fa természeti tulajdonságait, az újabb páczolási módokat, az épület s butorasztalosságra vonatkozó alaklanti s szerkezeti rajzot, tervezést és műhelyrajzot.

Jelentkezések legkésőbb f. hó 29-ig fogadhatnak el.

Nagyváradon, 1897. november hó 18-án.

A továbbképző tanfolyam igazgatósága.

S P O R T.

Hajtóvadászat Vizesgyánban. A helybeli vadásztársulat ma Vizesgyánban nagy körvadászatot rendez, a melyen részt vesz az egész vadásztársulat s ezenkívül a váradi intelligenciának jó része. A vadászat sikere előre is biztosítva van, a mennyiben ezen a helyen évenként csak egy körvadászatot szoktak tartani, a mely vadászat mindig fényesen szokott sikerülni.

SZINHAZ ES MŰVESZET.

Eugen Onegin.

(Liriai jelenetek 4 felvonásban és 7 képen, szövegét Puskin hasonczimű költői elbeszélése után írta Bernhard A., zenéjét Tshaikovsky. A bécsi udvari operaházban először színre került 1897. nov. 19-én.)

A bécsi udv. operaházban este a királyné nevenapját új dalmű előadásával ünnepelték meg; bemutatta Tshaikovszkinak Onegin című dalművét, vagy amint a szerző művét elnevezte liriai jeleneteit. A dalmű P skin ismeretes költői beszélye után készült, melyben az orosz költő mintegy a saját szerelmi történetét örökítette meg, sőt hősének szomorú sorsában előre megjósolta a saját tragikus halálát is, látnoki szemmel a jövőben pillantván. Onegin vetélytársának pisztolya által leli halálát, csakugy mint maga Puskin is néhány évvel később . . .

Tshaikovsky igen ügyesen és hálásan zenésítette meg ezt a hálás szöveget. Zenéjében tulnyomóak a líriai részletek, ezek a legsikerültebbek is; többnyire a szláv népies elem dominál a zenében, de helylyel közel a régebbi olasz dalmű stílusát is követi. Kétségtelenül eléggé érdekes ez a mű arra nézve, hogy más mint orosz színpadokon is színre juthasson.

A mai bemutató-előadáson a mű, ugyszintén a szereplők, valamint Mahler igazgató, aki az újdonságot betanította és a zenekart vezényelte, igen zajos sikert aratott. A tapsban egy kis hazafias tüntetés tendenciája is nyilatkozott a nézőtérén nagyszámmal megjelent szlávok, főleg csehek és oroszok részéről; de azért a közönség elfogulatlan elemei is bőven oszlogatták a tapsot és tetszésnyilvánítást. Különösen tetszett Renard k. a. (Tatjana), Ritter ur (Onegin), Schrödter (Lenski), Kaulich asszony (Larina) és Michalek k. a. (Olga.) A rendezés kitűnő volt, a pisztolypárbaj-jelenés Onegin és Lenski közt mély hatást keltett.

Játékrend a magyar kir. operaházban 1897. november 22-től november 29-ig. Hétfőn nincs előadás. Kedden A troubadour. Szerdán nincs előadás. Csütörtökön Bajazzók. A piros czipő. Pénteken nincs előadás. Szombaton Bohémek. Vasárnap A hugonetták.

Igazságszolgáltatás.

Elítelt szőlőtolvajok. Három fiatal gyermek állott tegnap a törvényszék előtt lopással vádolva. K e n d e r e s i Sándor, G a z s i Ferenz és V a r g a István ez a három derék fiu akik 1895-ben Lajos József tamásdai lakos pajtájába háromszor bemásztak s mindannyiszor elvittek egy-egy kosár szőlőt. A harmadszori lopásnál azonban megcsipte őket a gazda s törvény elé állították. A törvényszék tegnap tartotta meg ez ügyben a végtárgyalást s elítélte mind a hármat, azonban tekintettel fiatal korukra legkisebb büntetést mérte rájuk, amennyiben az elsőt tizenöt napi fogházra ítélte míg a két utóbbit tíz-tíz napi fogházra.

Az ítélet ellen ügyész felebbezett.

Tolvaj asszony. Tegnap egy asszonyt ítélte a törvényszék két rendbeli lopásért. A n t a l Lajosnénak hívják az asszonyt, a ki két izben

bement egy-egy nyitva felejtett szobába és elvitt onnan minden apróságot. A tolvaj asszonyt, mert két izben követte el a lopást a törvényszék n y o l c z havi fogházra ítélte.

A kedélyes házigazdák. Novák Dániel mihályfalvai lakos a mult évben egy lakást bérelt Mihályfalván, azonban a lakásért nem akart semmiképen sem fizetni. A három tulajdonos Kovács Albert, Kovács Lajos és Kovács Kálmán hiába mondta fel a fizetni nem akaró lakónak a lakást, Novák semmi áron sem akart kiköltözködni míg végre is megunták a dolgot tulajdonosok s egyszer, míg a bérlő távol volt, leszedték a fizetni nem akaró bérlőnek az ablakjait s ajtóit, ugy akarták kiköltöztetni. A csel azonban mit sem használt, mert Novák ugy is benn maradt a lakásban 26 napig, amikor is a tulajdonosok visszaadták a leszedett ajtókat s ablakokat. Novák Dániel azonban nem elégedett meg ezzel, hanem feljelentette a tulajdonosokat magánlak sértésért s a törvényszék tegnap tárgyalta le az ügyet.

A törvényszék beigazolvá látta a magánlaksértést s ezért elítélte a tulajdonosokat 10—10 frt pénzbüntetésre.

Vigyázatlan kocsis. A mult évben október 29-én estefelé Drummer Béni velenczei lakos a háza előtt ült s pihenve a napi fűradalmait. Csendes pihenéséből azonban csakhamar felzavarta egy elvadult ló, a mely a Drummer t a falhoz nyomta ugy, hogy nevezett ennek következtében súlyos testi sérülést szenvedett. Drummer nem hagyta annyiban a dolgot, hanem feljelentette a vigyázatlan kocsis t a tegnap lett megtartva ez ügyben a végtárgyalás.

A végtárgyalás során vádolt az adta elő, hogy ő nem volt járatos a kocsiszkodásban s így ragadtak el a lovai s szorították alfalhoz a panaszost.

A törvényszék figyelembe vette a sok enyhítő körülményt és elítélte Gansberger Gyulát, a vigyázatlan kocsis t, gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségéért 10 forint pénzbüntetésre, esetleg két kani fogházra.

Az ítéletben mindannyian meggyugodtak.

Tárgyalások a kir. törvényszéknél.

Á jövő héten a következő kerülnek tárgyalásra.

Hétfőn november 22-én.

Varga János és trsai, Herper Arnold, Áron Pávelnél Szakó Julianna és Tamás Ádám bűnügye.

Pénteken november 26-án.

Ifj. Popa Péter, Vas Ferencz, ifj Várdai Sándor és trsai, Brucez Juon, Halász Mihály briga bűnügye.

A nagyváradai kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: *Fráter Imre.*

1848. Nyéki Julianna — Macsoda s. t.
1855. Lisztes András — Lisztes Erzsébet
1877. Neuschloss Emil Hafbauer László.
2314. Gyinga Juon s. t. — Algye Juon.
2312. Ttefánucz Gyorgye — Konta Rozália.

Előadó: *Dr. Járosy Károly.*

2144. Mille Zsuzsánna — Mille Julianna.
2171. Özv. Szabó Tógyerné — Kofér Péter.
2362. Lukács Péter — Kovács Lajos.
2390. Kaus Simon — Kaus Anna.
2383. Kuthy Károly és neje — Várnay Béla.
2393. Schwarcz Jakab — Dikker Márton.

Előadó: *Dr. Marienescu Akhánds.*

2366. Pekete Róza — Körmenyi Domokos.
2374. Miklósi Miklós — Balogh Drzsébet.
2409. Kis Julianna — Vashol Vincze.

Előadó: *Dobosfy Alajos.*

2127. Popovits Pável — Floare Kerzsi Flora.
2140. Venter Aniszie s. t. — Venter Tógyer.
2141. Csurdár Tógyer — Mucz Mária.
2179. Lengyel Fülöp — Lengyel Antal.

Uj német tábornokok.

Budapest, november 19. (Saj. tud. táv.) A katonai rendeletlap közzé teszi Sholl és Vilano szárnysegédeknek tábornokká előléptetését.

Elnökválság Montevideóban.

Budapest, nov. 20. (Saját tud. táv.) Herrera elnökjelölt a Montevideói képviselőházban hevesen támadta Cuestas jelenlegi elnököt és indokolta azon indítványát, hogy Cuestas felszólíttassék, hogy az elnökségről mondjon le. Ugy hírlik, hogy Cuestas a házat ha az indítvány elfogattatnék feloszlátná.

Von—Wegnerer miniszter halála.

Budapest, nov. 20. (Saj. tud. táv.) Von—Wegnerer miniszter ma éjjel meghalt.

Villamos vasuti katasztrófa.

Budapest, nov. 20. (Saját tud. táv.) Ma délután a Királymalom épülete előtt a villamos kocsí nagy erővel összeütközött egy teher-waggonnal. A villamos kocsí vezetője kibukott és jobb karja eltört. A kocsí felfordult és szétzúzódott. Egy utast haldokolva, hármat pedig mint súlyosan sérültet vittek be a mentők a Rókusba. Valamennyi utas kisebb-nagyobb sérülést és zúzódást szenvedett.

Ausztriai tartománygyűlés megnyitása.

Budapest, nov. 20. (Saját tud. táv.) Az alsó ausztriai tartománygyűlést ma nyitotta meg a tartományi marsall.

A Spanyol iparosok tiltakozása.

Budapest, nov. 20. (Saját tud. táv.) A kataloniai iparosok küldöttei Madridba mennek, hogy Kuba vám autonómiaja ellen tiltakozzanak. A biscayai és ausztriai kereskedők támogatják ezen lépésüket.

Lelőtt elnökjelölt.

Budapest, nov. 10. (Saját tud. táv.) Montevideóból érkezett távirat jelenti, hogy Herrera s elnökjelöltet revolverlövessel súlyosan megsebesítették. A városban nagy izgatottság uralkodik, a házak és boltok ajtajait bezárták és a katonaságot a kaszárnyákban készenlétbe helyezték. Egy másik montevidoei távirat megczáfolja a Herreras megsebesítéséről szóló hirt és azt mondja, hogy a kamara felosztása elkerülhetetlen.

A görög költségvetés.

Bécs, nov. 20. (Saj. tud. táv.) A képviselőház megszavazta a költségvetés kiadási részét és legközelebb határozni fog azon indítvány felett, mely szerint, a hadjárat alatt történt dolgok megvizsgálására bizottság küldessék ki.

Egy nagy bécsi cég bukása.

Budapest, nov. 20. (Saját tud. táv.) Bhumenfeld és Lehuka női felöltő kereskedők fizetés képtelenségét jelentették. A passivák 60,000 frtra rugnak.

Kaneai zavarok Rücheburgban.

Budapest, nov. 20. (Saj. tud. táv.) Midőn a »Tiger« osztr. magyar torpedóhajó, a mely tegnap Kiss-Zamóból el-

szállította a török csapatokat, elhaladt a Spada-fok előtt, a fölkelők tüzeltek a hajóra. A lövések azonban nem érték el a hajót.

Német csapat Kaneában.

Budapest, nov. 20. (Saját tud. táv.) A német csapat partraszállásánál Pintér osztr. magy. konzul és dr. Kwiatkovszky alkonzul is jelen voltak.

KÖZGAZDASÁG.**Trágya konzerváló szerek alkalmazása.**

A jövedelmező gazdálkodásnak első és legfontosabb feltétele a talajnak jó trágya erőben való tartása, mert csak az a talaj adhat kielégítő és jó termést, a mely a növények által szükségelt tápláló anyagokat elegendő mennyiségben tartalmazza. Sajnos, hogy hazánkban e tekintetben a gazdaközönség legnagyobb része igen sok mulasztást követ még elidőszent, s azért nem fölösleges ha a helyes trágya kezelésről egyet mást ez alkalommal is elmondunk, azon reményben, hogy megszivlelik azt azok akik átolvassák.

Sokszor hangoztatjuk azt újabb időben, hogy az istálló trágyát veszteségektől megóvándó különböző anyagokkal áll konzerválni. Ilyen konzerváló anyagként ösmeretes a töld, a kainit, a szuperfoszfát, gipsz. Ezek közül mindeniknek megvan a maga előnye, alkalmazásuknál azonban figyelemmel kell lenni a műtrágyázandó talaj minőségére is.

Ha az istállótrágyát könnyű homoktalajra akarjuk kihordani, melyen a trágya gyorsan bomlik, s célunk a humusz mennyiségét lehetőleg fokozni, a kainit alkalmazása lesz legmegfelelőbb a trágya konzerválására annál is inkább mert az ilyen talajok káliumban rendszerint igen szegények s így a konzerváló szer a hiányzó tápanyag pótlására is szolgál.

Nehéz kötött hamuszegény talajokon gyorsan ható trágyára van szükség, de egyúttal a trágyában sok humuszképző anyagot is kell a talaj közönség és hidegségének ellensúlyozására nyújtunk. Ez esetben a trágya konzerválására legcélszerűbb lesz szuperfoszfátgipszet használni mert ezáltal az ily talajokon rendszerint előforduló ló foszfor sav és mészszegénységben is segíthetünk.

Az oly istállótrágyát, melyet kötött de humuszdus, tevékeny talaj trágyázására akarunk felhasználni, mivel azonban a trágyának földdel való rétegzésére és a trágyahalomnak legalább 25 cm. magas földréteggel való befödésére nagymennyiségű földre van szüksége s az eljárás sok költséggel is jár, mely a trágyakihordását is nagyon megnehezíti, igen sok esetben nem lesz tanácsos a trágyának földdel való konzerválása, hanem ilyen esetben is célszerűbb lesz a szuperfoszfát-gipsz használata.

A szuperfoszfát gipszet akár naponként hordjuk ki a trágyát az istállóból a trágya telepre, akár pedig csak bizonyos időközökben a legcélszerűbb az istállóban az alomra hinteni.

A mennyiséget illetőleg elősúly:

1 drb. 500 kg. szarvasmarhára 1 kgmot
1 drb. 500 kg. lóra 750 grmot
1 drb. 100 kg. sertésre 200 grmot
10 drb. 50 kg. juhra 1 kgmot számíthatunk naponta.

A kálisóból a szükségletet ugyanaz, mint szuperfoszfátból ezt azonban nem tanácsos az istállóban elhinteni, mert az állatok patáit megpuhítja, de ha különös okokból mégis az istállóban hintjük el mindég az almuzás előtt kell azt elszóratni, hogy az állatok patáival érintkezésbe ne jöhessen.

A szuperfoszfát — gipsznek kainittal való együttes használata trágyakonzerválására szintén igen jól bevált, s az így kezelt trágya különösen szelid vályogos talajokra igen jó hatással van.

Kísértsük meg ilyen módon konzerválni a trágyatelepet s a termés eredmények már egy két év múltával megmutatják a helyességét.

Gyümölcs és díszfák kaphatók a gazdasági egyesületben. Felhívás a gazdaközönséghez. A múlt napokban beállt fagyok miatt faiskolánkból a fáknak kiadását beszüntettük, most azonban, hogy az idő annyira kedvezővé vált a fák ültetésére, értesítjük a t. gazdaközönséget, miszerint a míg ilyen kedvező idő lesz a faiskolánkból a gyümölcs és díszfákat a megrendelők részére kiadjuk, felhívjuk ennél fogva mindazoknt, kik gyümölcs és díszfákat óhajtanak ültetni s azokat egyesületünk faiskolájából szándékoznak beszerezni, miszerint használják fel ezen kedvező időt az ültetésre s megrendeléseiket lehetőleg gyorsan tegyék meg vagy egyesületünk titkári hivatalánál vagy pedig a kertésznel (Nagyvárad, Epreskert). Árjegyzékkel egyesületünk titkári hivatala készséggel szolgál. Nagyvárad, 1897. nov. 20. A biharmegyei gazdasági egyesület elnöksége.

TŐZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatőzsde.

Készáru búzában az irányzat szilárd volt és 10.000 mm. forgalom mellett árak változatlanul jegyeztetnek.

Határidők.

Budapest, nov. 20.	
Buza őszre	12.04
Buza tavaszra	11.96
Tengeri	5.50
> novemberre	4.93
Rozs őszre	8.82
Zab őszre	6.51

Értéktőzsde.

Az irányzat szilárd.

Budapest, nov. 20.	
Osztrák hitel	354.80
Magyar hitel	387.25
Allamvasut	335.75
Déli vasut	79.50
Rimamurányi	251.50
Magyar jelzalog	280.75
Magyar leszámítoló	252.50
Villamos vasut	285.50
Salgótarjáni	615.—
Iparbank	101.50
Budapest közuti	383.—
Kereskedelmi bank	1430.—

Az irányzat szilárd.

Budapest, november 20.	
Osztr. hitel	359.50
Magyar hitel	388.—
Allamvasut	336.60

Hivatalos arfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897 november 20-én.

Magyar aranyáradek 4%	122.10
Magyar koronajáradék	99.90
Magyar vasuti kölcson aranyban 4 1/2%	121.—
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	100.75
Magyar keleti vasuti állanoktvény 1875-ből	120.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.75
Íalmé ési jog megváltási kötvény	102.25
Eorvát szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémi sorsjegy-kölcson	152.50
Tizassza nyeresémi és szageli sorsjegy kölcson	139.—
Osztrák járadék papirban	102.25
Osztrák járadék ezüstben	102.25
Osztrák járadék aranyban	123.—
O. z. á. korona járadék	102.—
1860. osztrák államsorsjegyek	143.25
Os ráx magyar bankreszvény	90.—
Magyar hitelbank részvény	387.—
Osztrák hitelintézeti részvény	354.50
Paris vista	335.75
20 márkás arany	951.—
Német birodalmi márka	58.80
London viste	119.75
Paris vista	47.55
20 márkás arany	11.75

SZERKESZTŐI POSTA.

P. L. Helyben. Kérésüknek ezuttal nem tehetünk eleget, mert Adventben és Nagyböjtbén nem közlünk táncmulatságra meghívót vagy referátát.

B. L. Gyula. Olyan biztos legyen egy haupttreffer nekem, mint a hogy kívánságod teljesül nekem.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A tisztelt hölgyközönséghez!

Nagy őszi és téli csoport-kiállítás

gyapju-szövet, bársony- és selyem-kelmékben.

A párizsi „LOUVRE” példáját követve

Őszi és téli idényre

női osztályomban gyapju-szövet, bársony- és selyemkelme újdonságokból
10 napon át és pedig hétfőn, folyó hó 22-től bezárólag december hó 2-ig
rendkívüli kedvezményes árakkal következő 6 csoportban téli és őszi kiállítást rendezek

I. CSOPORT.	II. CSOPORT.	III. CSOPORT.
Szövetek 19 krtól 32 krig.	Szövetek 42 krtól 75 krig.	Szövetek 85 krtól 1 forint 20 krig.
Lawn-tennis flanell — — — — — 19 kr. Színtartó barchent — — — — — 22 kr. Háziruhára alkalmas cheviot — — — — — 26 kr. Feltűnően szép schottisch és pepitaszövetek 32 kr.	Jó minőségű grázi loden — — — — — 42 kr. Angol schottischszövet — — — — — 55 kr. Tiszta gyapju, sima szövetek minden színben 48 kr. 12 cm. széles tiszta gyapjuszövet — — — — — 58 kr. Ponyola és blouse flanell — — — — — 75 kr. Fekete szövet megválasztható jó anyag — — — — — 65 kr.	120 cm. széles valódi tiroli loden — — — — — 85 kr. 120 cm. széles női posztó minden színben 90 kr. 120 cm. széles angol koczkás s nopeészövet 88 kr. 120 cm. széles divatkelme utcai ruhára — 98 kr. 120 cm. széles tiszta gyapjuszövet — 1 frt 20 kr.
IV CSOPORT.	V. CSOPORT.	VI. CSOPORT.
Szövetek 1.25—1.50 krig.	Szövetek 1.75—2.25 krig.	Selymek és bársonyok.
120 cm. széles tiszta gyapju cheviot minden színben — — — — — frt 1.25 120 cm. széles kammgarn minden színben frt 1.25 120 cm. széles melé valódi angol szövet — frt 1.25 120 cm. széles cheviot, tiszta mohaireanyag, minden színben — — — — — frt 1.50 120 cm. széles fekete angol szövet, sima és mintázott — — — — — frt 1.45	120 cm. széles valódi francia női posztó minden színben — — — — — frt 1.75 120 cm. széles jaquard francia divatkelme frt 1.75 120 cm. széles valódi himalaja legszebb színekben — — — — — frt 2.— 120 cm. széles drap de dames melange — frt 2.25 120 cm. széles angol plaide schottisch — frt 2.25 120 cm. sz. fekete mohairekelme újdonság frt 2.25	Pongis japonais 60 cm. széles méterje — 68 kr. Pongis changais 60 cm. széles méterje 78 és 98 kr. Fekete taffa faconné tiszta selyem méterje 82 kr. Fekete mervilleux faconné 91, 1.15, 1.50, 1.65 kr. Duchesse rayé, legújabb House selyem — 1.65 kr. Ruhabársony minden színben — — — — — 65 kr. Angol patent bársony 60 cm. széles — — 98 kr. Pelucheok minden színben — — 85, 1.20, 1.80 kr.

Ezen csoportok úgy lettek összeállítva, hogy a n. é. közönségnek alkalom adassék a legújabb szövetek és selymek bámulatos olcsó áron való beszerzésére. — Megjegyzem azonban, hogy ezen rendkívüli kedvezményes árak kizárólag csak a fentnevezett 10 napon belül érvényesek, ennél fogva nagyon ajánlatos ezen még eddig nem létezett alkalmat már a karácsonyi szükségletre kihasználni.

SZANDICZ ADOLF, divatáruháza Nagyvárad, Bémer-tér.

Ezen cikkek a t. közönség tájékozására kirakataimban ki vannak közzétevére.

Vidékre minták ingyen és bérmentve.

Egyházi és egyleti zászlók.

Kitüntetve:
Szeged 1876. — Székesfehérvár 1879.

Kitüntetve:
Deés 1879. — Budapest 1885. 1896.

Magyarország legrégebbi egyházi szerek és zászlók gyára
OBERBAUER ALAJOS utóda,

József főherceg és Klotild főhercegné asszony ö császár és királyi fenségeinek udvari szállítója
BUDAPEST, IV. ker., Váci-utca 14-ik szám. — Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan felszerelt
egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges

tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHÁKAT,

Pluviale, Dalmatika és Ornatusokat. — Egyházi és társulati lobogók.

Tűzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleii zászlókat.

Szent szobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat

Monstranciák, stációképek, oltárok, úr-koporsókat stb. stb.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltárgyertyatartók megezüstözését vagy meg-aranyozását elvállalom és olcsón készítem el.

Nagy választék arany-, ezüst- és selyemhímzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök. (242) 52—52

Műhímezés.

Templom- és kápolna berendezések.

Egyházi ruhák és fehérneműk.

**Tartós és jutányos, szoba-
fűtésre legalkalmasabb**

Salgó-tarjáni és petrozsényi

ugyszintén

vágott tűzifa

métermázsánként házhoz is
szállítva legolesőbb áron
kapható,

**Reich Sándornál,
Szt.-János utcán.**

Megrendelhető telefon vagy levelező-
lap útján is. 336 4-5

Dr. STEUER BENŐ

egyetemes orvostudor

specziális gyermek-gyógyász

lakását

Budapestről Nagyváradra

helyezte át.

Lakik: Olaszi, Lévy-palota.

Rendel: d. e. 8-9-ig.
d. u. 2-4-ig.

**Krondorfi
Savanyúvíz**

KELLEMEZ IZÉ MIATT

UGY MINT ASZTALI VÍZ.

DE LEGINKÁBB MINT

gyógyvíz

tüdő, gyomor és

vizhólyag bántalmaknál

sikerrel használtatik.

Nagyváradon kapható: Kádár János,
Janky Antal és Wurst József,
utaknál.

207 10-10

BELÉPÉSI FELHÍVÁS!

A »POLGÁRI TAKARÉK- ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET«
III-ik ÉVTÁRSULATÁBA.

348 2-15

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet” módosított alapszabályai szerint 1898. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1900. év végeig tart. Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 10 kr (20 fillér) fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önségélyt nyújtani, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések daczára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyeresémet oszthatóhoz és mert minden tag az általa befizetett összeg $\frac{1}{5}$ részét 6%-os kamattal mellet minden előleges bejelentés nélkül kölcsönkép felveheti.

Vidéki tagok belépésének és a heti fizetések bérmentes teljesítésének

megkönnyítése céljából a szövetkezet a póstatokarék-pénztárnál számlát nyitott.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 5 kr beiratási díj fizetendő s egy heti részlet lefizetése után már mindenki megkapja saját nevére irt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait valamint mindazokat, kik az 1898. január 3-tól kezdődő 3-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a szövetkezet üzlethelyiségében (Szent László-tér, Kovács-féle ház) mielőbb beiratkozni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1897. november hó.

A »Polgári takaré- és segélyszövetkezet«
igazgatósága.

A III-ik évtársulat befizetési napjai:

hétfő délután 3-5-ig,
csütörtök délután 3-5-ig.

A szövetkezetnek eddig több mint 1100 tagja van, mintegy 20,000 üzletrészszel.

COAKS,

tartós fűtésre legalkalmasabb és legjutányosabb tüzelő anyag,

Meidinger és egyéb töltőkályhák fűtésére legjobb a gáz-coaks mert a súlyosabb és ezáltal drágább mile coaks (Meiler Coaks) sokkal nehezebben gyul meg.

A coaks ára nálunk 2 frt métermázsánként.

Ha 250 kilós részletekben rendeltetik meg a coaks, akkor métermázsánként 14 kr. fuvardíjért házhoz szállítjuk a város belterületén.

Gázfogyasztóinknak kedvezményt nyújtunk e coaks vásárlásánál, a mennyiben, ha egyszerre legalább 250 kilót rendelnek meg, akkor nekik fuvarbért nem számítunk.

Nagyvárad, 1897. novemberben.

Nagyváradai légszeszgyár:
Az igazgatóság.

342 9-12

Partiáru üzlethelyiség változás!

Partiáru üzlethelyiségemet nov. 4-től

„Zöldfa“-utcza, Grünfeld-féle házba

helyezem át.

Eddigi b. bizalmukat továbbra is kérve, maradtam

tisztelettel

MARKOVITS MÓR

partiáru kereskedő.

264 41-51

Biharvármegye legolcsóbb központi női-felöltők

Kérem
a cégére vigyázni!

ÁRUHÁZA.

Kérem
a cégére vigyázni!

MÁRKUSZ JÓZSEF

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

Hölgyeim!

321 9-10

Mindenkinek saját érdekében áll áruházamat meglátogatni mielőtt szükségletét fedezné, ho roppant választékban az újdonságok megérkeztek. Női és gyermek felöltők meglepő olcsó árakban *külön berendezett próba termék.* Vidékre kívánatra képes árjegyzékek és kelme minták bérmentve küldetnek meg.

1 drb. kabát szép síma posztóból 5 frt 25 kr.	Crull kabát csinos zsinórzattal 9 frt.	Ullrich kabát igen csinos állású divatos zsinórzással selyemmel bélelve 14 frt	Gyermek kabátok legcsinosabb állásokban 4—12 frtig.
Csinos kétsoros kabát 6 frt 50 kr.	Párizsi újdonság, Toln kabát legujabb zsinór díszszel 11 frt.	Cleopatra elegáns mutatós kabát, izléses betűzéssel 15 frt.	Gyermek köpenyegek Gallérral . . . . 3—7 frtig Empir . . . . . 4—9 frtig
Feltűnő elegáns kabát 7 frt 50 kr.	Amelie, zsinórozott selem béléssel 12 frt 50 kr.	Menotti elegáns kabát divatos zsinórzással legdivatosabb színekben 16 frt.	Tibet és szörme gallérok bámulatos olcsó árakban.
Igen divatos téli kabát 8 frt 50 kr.	Keau kabát a szélén izlésesen zsinórozva 12 frt.	Lnter kabát 17 frt 50 kr. Trilby kabát 22 frt.	Bundák és félradok legolcsóbb bevásárlása.

➡ Szives tudomásul! ➡

A nagyérdemű közönségnek a bevásárlások megkönnyébbítésére havi és heti részletfizetést rendeztem be mindennemű férfi és női divatcikkekre minden túlfizetés nélkül.

Vászonneműek:	Schiffonok:	Asztalneműk:
1 vég jó minőségű csoda vászon 30 rőf 3.40	1 vég jó minőségű spanyol schiffon . . . 4.98	Egy 6 szem. damast teríték 2.50
1 vég jó > Rumburgi > 30 rőf 5.50	1 vég jó > Chinai > . . . 5.75	Egy 12 > > > . . . . . 5.—
1 vég jó > > > 30 rőf 6.50	1 vég jó > Tokió > . . . 6.25	Egy 6 > színes készlet 1.50
1 vég jó > Honi > 30 rőf 5.90	1 vég jó > Scroll > . . . 6.50	Egy 6 > ajour > . . . . . 4.—
1 vég jó > Iris > 30 rőf 7.90	1 vég jó > Tigris > . . . 6.95	6 drb amerikai törölköző 2.40
1 vég jó > Szepességi > 30 rőf 5.25	1 vég jó > Damast gradl . . . 6.60	6 drb damast > . . . . . 2.—
1 vég jó > > > 30 rőf 6.25	1 vég jó > valódi Damast gradl 9.80	6 drb szepességi > 2.65
1 vég jó > Lepedő > 3/4 8.40	1 drb. Takács szövött derekalj . . . 2.50	6 drb bojhos színes törölköző . . . 3.85

Szenzáció! 1 drb 2 személyes 5 zsinóros selyem paplan paplan paplan 6.50

1 téli angol ruha kelme teljes ruhára való 1.40. 1 teljes himalaja ruha 2.50 1 teljes angol ruha 3 frt. 1 különleges divat 4.25	Francia és angol kelmékben különlegességek. Fekete színtartó gyapju kelmék gyári áron alul. Flanelok 20 krtól.	Fehér és krém kelmék leszállított árban. Mintázott angol blous bársonyok 55 kr. Bársonyok dus választékban.	Színes selymek 35 krtól Fekete div. selymek 85 > Színes plüschök . 85 > A legujabb díszneműkben nagy választék.
--	--	---	--

➡ Flanel takarók 2000 drb választékból legujabb minták 1.80. ➡

Divatos mosó barchet jó színekben 14 kr. Francia barchettek meglepő mintázattal tartós színekben 24 krtól feljebb.	Feh. pique barchet gyönyörű mintázattal 21 krtól feljebb. Fehér Schnürl barchet 30 krtól feljebb.	Igen jó meleg flanel alsószoknya 1 frt. Flanel alsónadrág 75 kr Szatén alsószoknya flanel béléssel alól himzéssel 3.25	Igen jó minőségű férfi meleg alsó ing 90 krtól feljebb. Ugyanolyan alsó nadrágok pölyhős belzettel 90 krtól feljebb.
---	--	--	---

➡ Foulárd szaten olcsóbb mint bárhol, 10 kr. méterje. ➡

Nyomatott lapajajonos: Szent-László nyomda-részvénytársaságnál Nagyváradon.